

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 578/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 23CbZm/3/2022-220 z 21. mája 2025 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5CoZm/5/2025-259 z 29. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 23CbZm/3/2022-220 z 21. mája 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5CoZm/5/2025-259 z 29. júla 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia 2 500 eur a náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 11. mája 2022 na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy zo zmenky vo výške 79 686,28 eur s príslušenstvom proti žalovanému AICHEMA a.s., Pavlovce nad Uhom 984, IČO 36 240 834 (ďalej len „žalovaný“). Zároveň podala aj návrh na prerušenie konania podľa § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

3. Okresný súd ju 20. mája 2024 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo výške 4 731 eur. Sťažovateľka podaním z 31. mája 2024 požiadala o oslobodenie od platenia súdneho poplatku, na čo okresný súd uznesením č. k. 23CbZm/3/2022-173 z 8. júla 2024 sťažovateľke priznal čiastočné oslobodenie od súdneho poplatku za návrh v rozsahu 90 %. O podanej sťažnosti proti tomuto uzneseniu okresný súd rozhodol uznesením č. k. 23CbZm/3/2022-183 z 25. júla 2024 jej zamietnutím.

4. Okresný súd následne 9. augusta 2024 sťažovateľku vyzval na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 473 eur. Pretože súdny poplatok nebol uhradený, okresný súd (obsadený vyšším súdnym úradníkom) vydal uznesenie č. k. 23CbZm/3/2022-193 zo 17. októbra 2024, ktorým konanie zastavil. Proti časti tohto uznesenia (ktorým nebolo v zmysle zákona rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania) podal žalovaný sťažnosť, ktorú okresný súd (obsadený sudcom) uznesením č. k. 23CbZm/3/2022-204 z 3. mája 2025 zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania potom rozhodol okresný súd napadnutým uznesením, ktorým žalovanému priznal voči sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odôvodnil to tým, že sťažovateľka procesne zavinila zastavenie konania nezaplatením súdneho poplatku.

6. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie. Krajský súd napadnutým uznesením napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil a žalovanému proti sťažovateľke priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka (s jej poukazom na § 421 ods. 2 CSP) dovolanie nepodala.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutým uzneseniam namieta, že sa súdy (okresný a krajský) v ich odôvodneniach dostatočne nevyjadrili k právnym skutočnostiam, ktoré predostrela, že v rámci odôvodnenia absentujú riadne a dostatočné myšlienkové pochody, ktoré by preukazovali, ako hodnotili jednotlivé ňou predložené dôkazy. Argumentuje, že odôvodnenie napadnutých rozhodnutí a tiež aj aplikácia právnych predpisov je vágna a neurčitá. Konkrétne namieta, že keďže konanie vo veci samej nebolo prvoinštančným súdom zahájené, preto nevzniklo žiadnej sporovej strane právo na náhradu trov konania (pretože trovy konania sporovým stranám v súdnom konaní nevznikli). Dodala, že pokiaľ nedošlo k vydaniu rozhodnutia vo veci samej, na základe ktorého by bola sporová strana úspešná, absentuje materiálny úspech a žalovanému nie je možné priznať právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu (len pre zastavenie konania v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku). Sťažovateľka ďalej namieta, že súdy sa dôsledne nezaoberali existenciou dôvodov na aplikáciu § 257 CSP, osobitne s prihliadnutím na to, že sťažovateľke bolo priznané čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov

a že tá súdny poplatok nezaplatila v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov. Zároveň namieta, že konajúce súdy riadne nezdôvodnili ani to, prečo v jej prípade neaplikovali § 257 CSP, keď v minulosti ju už sčasti súd oslobodil od povinnosti platiť súdny poplatok podľa § 254 CSP. Je toho názoru, že došlo k formalistickému postupu bez toho, aby sa súdy zaoberali pomermi účastníka konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy). Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 452/2024).

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením okresného súdu:

11. Z obsahu ústavnej sťažnosti a tiež z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením krajského súdu. Mala teda vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich práv, ktorý aj využila.

12. Zároveň aj z § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením krajského súdu:

13. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že proti nemu nemá k dispozícii žiadny iný právny prostriedok na ochranu svojich práv. Nepodanie dovolania proti tomuto rozhodnutiu odôvodňovala poukazom na § 421 ods. 2 CSP. Sťažovateľka (aj) vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu namieta primárne jeho nedostatočné odôvodnenie, nevysporiadanie sa s jej námietkami, a tak porušenie práva na spravodlivý proces, čo v zmysle (nižšie uvedenej) judikatúry ústavného súdu je možné uplatniť (aj v prípade napadnutého uznesenia) ako dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14. Problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa ústavný súd zaoberal už v minulosti, a to konkrétne v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom okrem iného vyslovil: „Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej... Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.“ (I. ÚS 47/2021, obdobne I. ÚS 352/2020).

15. V prípade napadnutého uznesenia krajského súdu ide o uznesenie, ktorým krajský súd ako súd odvolací potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu (napadnuté uznesenie okresného súdu) o nároku na náhradu trov konania (nie o výške trov konania, pozn.), takže toto rozhodnutie ako rozhodnutie, ktorým sa pred odvolacím súdom konanie o tomto nároku s konečnou platnosťou skončilo, bolo možné z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 CSP podrobiť prieskumu dovolacieho súdu. Sťažovateľka preto nepodaním dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nevyužila účinný prostriedok ochrany svojich práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu